מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לאתר מידע מטקסט מידעי ומטבלה
- להבחין בין יתרון למחיר, ובין עובדה לדעה
- לתרגל כתיבת טיעון מבוסס מידע

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – איתור מידע מהטקסט ומהטבלה

1. ג – דגים קטנים (כמו סרדינים)
2. ב – תאואים, שוורי מושק ולהקות דגים
3. ב – מקיפים את הצעירים
4. א – המטריארכית
5. א – תנועה מהירה ומשותפת
6. ג – להשגיח ולהזהיר מסכנה

חלק ב' – נכון או לא נכון לפי הטקסט

1. נכון – כך כתוב בפסקה הראשונה
2. לא נכון – אין מנהיג, כל דג שומר מרחק משכניו ומתאים כיוון ומהירות
3. נכון – כך כתוב בפסקה על חלוקת תפקידים
4. לא נכון – גודל הקבוצה משתנה לפי כמות המזון

חלק ג' – יתרון או מחיר?

1. לא נכון – זהו מחיר של חיים בקבוצה
2. נכון – זהו יתרון של חיים בקבוצה
3. נכון – זהו יתרון שעוזר לקבוצה לתפקד
4. לא נכון – זהו מחיר של חיים בקבוצה
5. לא נכון – זהו מחיר של חיים בקבוצה
6. נכון – זהו יתרון של חיים בקבוצה

חלק ד' – עובדה או דעה?

1. לא נכון – זו דעה אישית, אי אפשר לבדוק אותה
2. נכון – זה מידע עובדתי מהטקסט
3. נכון – זה מידע עובדתי מהטקסט
4. נכון – זו עובדה מהטקסט
5. לא נכון – זו דעה, אי אפשר למדוד יופי

חלק ה' – בודקים טענה של חוקרים

1. למשל: כמה עדרים נבדקו? איך מדדו את התגובה לסכנה? באילו תנאים נערך המחקר?

חלק ו' – כתיבת טיעון

1. יש עמדה ברורה במשפט פתיחה, שני נימוקים מבוססי מידע מהטקסט או מהטבלה, טענה נגדית אחת עם מענה, ומשפט סיכום

כרטיס יציאה – מה לחפש

- יותר עיניים ואוזניים מזהות סכנה מהר, והסיכוי של כל פרט להיתפס קטן יותר
- יתרון: התגוננות משותפת או טורף מתגלה מהר; מחיר: תחרות על מזון או מחלות
- יש זקיפה שמזהירה מסכנה, ואחרים מחפשים מזון, חופרים מחילות או שומרים על הגורים

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא את הטבלה יחד בקול לפני התחלת העבודה העצמאית
- בחלקי יתרון/מחיר ועובדה/דעה כדאי לעבור על דוגמה אחת משותפת לפני העבודה העצמית
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הפריטים המסומנים ולהתמקד באיתור מידע בסיסי

דף תרגול: כוחו של העדר – חיים בקבוצה אצל בעלי חיים

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בטקסט לומדים למה בעלי חיים רבים חיים בקבוצות - עדרים, להקות ומושבות - ואיך כל סוג קבוצה מתגונן ומתארגן בדרכו.

1 חלק א' – איתור מידע מהטקסט ומהטבלה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזה בעל חיים יש הקבוצות הגדולות ביותר לפי הטבלה?

א) פיל אפריקני ב) סוריקטה ג) דגים קטנים (כמו סרדינים) ד) שור המושק

2. באילו קבוצות אין מנהיג קבוע לפי הטבלה?

א) פילים וסוריקטות ב) תאואים, שוורי מושק ולהקות דגים ג) רק פילים ד) בכל הקבוצות יש מנהיג

3. איזו דרך התגוננות דומה אצל הפילים ושוורי המושק?

א) בורחים למחילות ב) מקיפים את הצעירים ג) משנים צבע ד) יוצרים אפקט בלבול

4. מי מוביל את עדר הפילים?

א) המטריארכית ב) זוג שליט ג) זקיפה ד) אין מנהיג

5. מה גורם ל'אפקט הבלבול' בלהקת דגים?

א) תנועה מהירה ומשותפת ב) קריאות אזהרה ג) מעגל הגנה סביב הגורים

ד) זיכרון מצוין של מנהיגה

6. מה תפקיד הזקיפה אצל הסוריקטות?

א) לחפש מזון ב) לשמור על הגורים ג) להשגיח ולהזהיר מסכנה ד) לחפור מחילות

2 חלק ב' – נכון או לא נכון לפי הטקסט

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביטחון במספרים פירושו שהסיכוי של כל פרט להיתפס קטן בקבוצה גדולה	☐	☐
2	בלהקת דגים כל דג עוקב אחרי מנהיג אחד	☐	☐
3	הסוריקטות משמיעות קריאות שונות לסכנה מהאוויר ולסכנה מהקרקע	☐	☐
4	גודל הקבוצה אצל בעלי חיים קבוע ואינו משתנה לעולם	☐	☐

3 חלק ג' – יתרון או מחיר?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	צריך לחלוק את המזון עם כל חברי הקבוצה	☐	☐
2	טורף מתגלה מוקדם יותר כשיש הרבה עיניים ואוזניים	☐	☐
3	יש חלוקת תפקידים בין חברי הקבוצה	☐	☐
4	מחלות מתפשטות מהר יותר בקבוצה גדולה	☐	☐
5	יש מריבות על מקום בין חברי הקבוצה	☐	☐
6	אפשר להתגונן יחד מול טורפים	☐	☐

4 חלק ד' – עובדה או דעה?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הכי מעניין לחקור סוריקטות	☐	☐
2	תאואים מתקבצים לפעמים לאלפים	☐	☐
3	הזכרים בעדר הפילים עוזבים את המשפחה בגיל ההתבגרות	☐	☐
4	לשוורי המושק יש קרניים	☐	☐
5	להקת דגים היא המחזה היפה ביותר בים	☐	☐

5 חלק ה' – בודקים טענה של חוקרים

ענו בקצרה.

1. בטקסט נכתב שעדרים שבראשם מטריארכית מבוגרת מגיבים טוב יותר לסכנה. כתבו שתי שאלות שהייתם שואלים את החוקרים כדי לבדוק את הטענה

_____

_____

_____

6 חלק ו' – כתיבת טיעון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. 'עדיף לבעלי חיים לחיות בקבוצה מאשר לבד.' כתבו פסקת טיעון בת 5-7 שורות: הציגו עמדה, שני נימוקים מהטקסט ומהטבלה, וטענה נגדית אחת עם תשובה

כרטיס יציאה

מה זה 'ביטחון במספרים'? תנו דוגמה אחת מהטקסט

ציינו יתרון אחד ומחיר אחד של חיים בקבוצה

איך הסוריקטות מחלקות תפקידים בקבוצה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀